

Aan
Van
Via
Kopie aan
Afgestemd met

M via R

Bescherming persoonlijke levenssfeer

nota

Vragen van de leden Piri (GroenLinks-PvdA) en Paternotte (D66) aan M over het rapport van Don't Buy into Occupation (DBIO) aangaande investeringen in nederzettingen op de Westelijke Jordaanoever

TER BESLISSING

Datum

10 januari 2024

Onze Referentie

2023Z20396

Opgesteld door

Bescherming persoonlijke levenssfeer

Uiterlijk bij

Uiterlijk 12/01 bij M

Plandatum/Deadline Kamer

15/01/24

Binnengekomen op

18/12/24

Aanleiding

Kamervragen van de leden Piri (GroenLinks-PvdA) en Paternotte (D66) over het rapport van Don't Buy into the Occupation (DBIO) aangaande investeringen in nederzettingen op de Westelijke Jordaanoever.

Geadviseerd besluit

Graag uw akkoord met de conceptantwoorden.

Kernpunten

- De vragen zijn beantwoord langs de lijnen van het bestaande Nederlandse ontmoedigingsbeleid t.a.v. economische activiteiten in relatie tot illegale Israëlische nederzettingen in bezet gebied zoals dat sinds 2006 geldt.
- Dit ontmoedigingsbeleid houdt in dat de Nederlandse overheid activiteiten van bedrijven die direct bijdragen aan de aanleg en instandhouding van nederzettingen of deze direct faciliteren als onwenselijk beschouwd en dergelijke bedrijfsactiviteiten niet ondersteunt. Indien Nederlandse bedrijven zich melden bij de overheid, worden zij over dit beleid geïnformeerd. In geval de overheid zelf betrokken is bij de organisatie van, bijvoorbeeld, een business-to-business evenement, worden Nederlandse bedrijven hierover actief geïnformeerd.
- De vragenstellers roepen de Nederlandse overheid op een effectiever ontmoedigingsbeleid te voeren (vraag 8). In uw antwoord geeft u aan dat Nederland het ontmoedigingsbeleid zal blijven uitdragen door bedrijven, ondernemers en brancheorganisaties wanneer nodig te informeren. Dit bestaat in aanvulling op de eigen maatschappelijke verantwoordelijkheid die bedrijven hebben om mensenrechten te respecteren.
- In het antwoord op vraag 9 geeft u aan dat kabinet bereid is, indien hieraan behoefte bestaat, de desbetreffende Nederlandse financiële instellingen een toelichting te geven op het ontmoedigingsbeleid dat het kabinet toepast.
- Dit sluit aan bij de eerdere praktijk. Zo zijn bijvoorbeeld met Booking.com in het verleden gesprekken gevoerd. In september 2021 heeft, als

opvolging van een door de Kamer aangenomen motie, een gesprek plaatsgevonden met vertegenwoordigers van de Nederlandse pensioensector. De Kamer is in oktober 2021 over de uitkomsten van dit gesprek geïnformeerd.

Datum

[datum]

Onze Referentie

2023Z20396

Toelichting

- In december 2023 bracht Don't Buy into the Occupation (DBIO) een rapport uit getiteld "*European Financial Institutions' continued complicity in the Israeli settlement enterprise*". DBIO is een samenwerkingsverband van 25 Palestijnse, regionale en Europese organisaties, waaronder de in Nederland gevestigde organisaties PAX en The Rights Forum.
- DBIO richt zich op onderzoek naar de financiële relaties tussen Europese financiële instellingen enerzijds en bedrijven die betrokken zijn de ontwikkeling of instandhouding van Israëli nederzettingen bezet gebied anderzijds.
- Het onderhavige rapport identificeert 51 bedrijven en 776 Europese financiële instellingen (banken, investeringsfondsen, pensioenfondsen en verzekeringsmaatschappijen) die betrokken zouden zijn bij activiteiten gerelateerd aan Israëli nederzettingen. Eén van deze bedrijven is in Nederland geregistreerd. Er worden twee Nederlandse banken en vijf Nederlandse pensioenfondsen genoemd.
- Het rapport stelt dat deze bedrijven betrokken zijn bij "activities that raise particular human rights concerns", die de basis vormen voor opname in het VN bedrijvenregister dat in 2020 werd ingesteld. Of alle 51 bedrijven ook daadwerkelijk in het register staan, is niet duidelijk. Nederland is overigens nooit voorstander geweest van de instelling van een dergelijk VN-bedrijvenregister.
- In het rapport wordt uitvoerig ingegaan op de activiteiten van deze bedrijven en worden de investeringen, leningen en garantstellingen beschreven die de financiële instellingen hebben gedaan. Het rapport noemt ING als een van de grotere financiers (USD 7 miljard leningen en garantstellingen) van deze bedrijven.
- DBIO erkent overigens dat niet al deze middelen ten goede komen aan Israëli nederzettingen. De genoemde 51 bedrijven ontplooiën uiteraard ook bedrijfsactiviteiten elders. Het rapport maakt hierin geen onderscheid. De genoemde bedragen geven dan ook een vertekend beeld.
- Tot slot bevat het rapport een reeks aanbevelingen op het gebied van internationaal maatschappelijk ondernemen, gericht aan bedrijven, financiële instellingen en nationale en lokale overheden.
- In 2021 en 2022 zijn door DBIO eerdere rapporten over dit onderwerp uitgebracht. In juli 2021 nam de Kamer een motie van de SP aan, waarin het kabinet werd verzocht met de pensioenfondsen in gesprek te gaan. In september 2021 heeft een ambtelijk gesprek plaatsgevonden met vertegenwoordigers van de Nederlandse pensioensector, waarin het ontmoedigingsbeleid werd toegelicht. De Kamer is in oktober 2021 over de uitkomsten van dit gesprek geïnformeerd. Naar aanleiding van het tweede rapport in 2022 zijn destijds Kamervragen gesteld door het lid Van Dijk (SP).